

Катя Атанасова

Любов като поезия

„Следлюбов“,
Цочо Бояджиев,
илюстрации
Николай Майсторев,
издателство
„Захарий Стоянов“, 2024 г.

„Следлюбов“ е красива книга. Съчетание на красива любовна поезия и красиви рисунки. Споени в едно цяло.

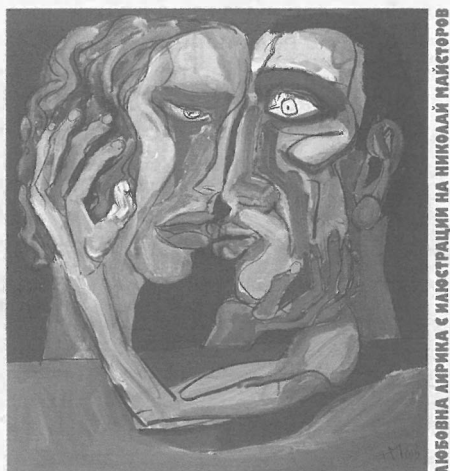
Философът и историк на идеите Цочо Бояджиев събира в нея свои стихове, посветени на любовта. Поезията не е обикновено изкушение за учения. Той я пише в по-ранни години („Пясъчен хълм“, „Пастир на думи“), после замълчава, но пак се връща към нея – „Книга на ирониите и опрощенията“, „Обратното на слънчогледа“, „Книга на разкаянията и утешенията“, „Кухата сърцевина на живота“, за която печели Националната награда за поезия *Иван Николов*, „Епистолариум“, „Апотеоз на меланхолията“, „Ще произнасям само гласните“. И пише сигурно не просто защото тя му е важна. Мисля си, че по-скоро тя е Дом, онова съкровено обиталище, в което гумите са смисъл, в което човекът е колкото тук и сега, толкова и някъде другаде, отвъд. В което дълбочината на мисълта е вложена в простотата, в детайла, в изяществото, в нюансите. А и в тишината.

Въвеждащото стихотворение „Този ден“ може да бъде прочетено в някакъв смисъл и като „програмно“. То съдържа в себе си толкова много линии. Които после, в останалите 99 стихотворения, ще се развиват или пък ще се „събират“ в един детайл, в един миг, в един пейзаж, в едно състояние. Любовта и времето – в протяжност или миг, любовта и болката – незаглъхваща или приглушена, местата, в които тя е била – това е всичко, „всичко, което ще дойде след любовта, / вече се е случило“.

Но колко много теми, колко много завръщания назад във времето, колко много любов в най-различни измерения има в тази книга.

Любовта може да бъде побрана в един миг, в него времето няма значение, защото „по устните лепнеше сладкият сок на живота“.

В „Следлюбов“ я има и болката. Любовната болка, която е „другар“ в самотата. Но тя не е разкъсваща, драматична, а някак приглушена, тиха. Като цяло бихме могли да наречем поезията на Цочо Бояджиев в тази книга тиха. Някак тихо

Цочо Бояджиев | СЛЕДЛЮБОВ

обгръща човешкото съществуване, приласкава го в неговата тъга и самотност, защитава го в интимността на преживяването му.

В някои от стихотворенията няма да бъде произнесена думата „любов“. Но тя е там – във вещь, в алеята в парка, в чакалнята на една гара, в един конкретен град – Рим, Париж или Пловдив... Имаш чувството, че все се изплъзва, но е там.

Има много нежност в спомена за любовната сетивността е сведена най-често до кротко „погалване“, „с върха на пръстите“. И всъщност не реалното присъствие на любимата е важно тук, а именно споменът за нея, присъствието ѝ „другаде“. Самата любов е същинският герой в тези стихове. Любовта, това „трепване на душите“, която може да бъде въплътена в жени с различни имена – Офелия, Беатриче, Люсиен, Нора, Мина...

Поетът деликатно отдава почит към класически образци на европейската, а и на българската любовна лирика, но най-вече ни разкрива вечната роля, големия смисъл на любовта. Не бива да пропускаме и промисления жанров израз на темата – романа, класическото любовно стихотворение, тъгата и меланхолията на елегията, рондото, образец на средновековната френска поезия, в което ритмичната схема организира стиховете, а повтарящият се рефрен утвърждава основното послание.

„Следлюбов“ е и мъдра книга. Но не само защото е написана от философ. А защото в нея опитът и паметта подреждат поетическия свят – свят, в който голямото обяснение е в любов – „това е най-бавното стихотворение / което пиша за теб в него бавно повтарям / гумите с които исках да те погала / в пустошта на раздялата ни: / винаги съм те обичал“. А и към самата Любов.

се случва всичко – в „тихия ход на нашата смешна история“, в тишината на есенята, в думите – „защото даже адът да гори със тъмните си пламъци / словата трябва да останат тихи“.

Бих нарекла тази поезия и есенна. Това е сезонът на поета. В него той се чувства защитен – „в първите дни на есенята / свят в дъното на мълчанието / като търкулнат в храстите орех / нищо не може да ме нарани...“

Такива са и цветовете в този свят. В него сякаш образите се преливат, но не ни „атакуват“ със своята яркост, а напротив. Някаква мека светлина